

ירושלים : ח' סיוון תשע"ו
14 יוני 2016
תיקנו : 803-04-2015-002906
סימוכין : 803-99-2016-016715

לכבוד
ראש הממשלה ושר התקשורת

שלום רב,

הנדון : ניגוד עניינים בכהונתך כשר התקשורת

על פי כלל 7 לכללים למניעת ניגוד עניינים של שרים וסגני שרים (י"פ התשס"ג, 1136; להלן – הכללים), נדרש שר למסור הודעה בכל מקרה שבו מתעורר חשש לניגוד עניינים, ועליו לפעול בהתאם לחוות דעת היועץ המשפטי לממשלה. נוכח שאלה שהתעוררה בקשר עם זיקה אישית שיש לך עם בעל עניין בתחום התקשורת, הריני לחוות דעתי כדלקמן:

רקע עובדתי

1. בעקבות כתבה שהתפרסמה בעיתון הארץ, קיבלנו את פנייתה של חברת הכנסת זהבה גלאון, אשר ביקשה לבחון האם הנך מצוי בניגוד עניינים בכהונתך כשר התקשורת בשל זיקה אישית למר שאול אלוביץ'. הטענות בכתבה נסובו על פעילות אתר וואלה, אשר ככלל פעילותו אינה מפוקחת על ידי המשרד. אולם, למר שאול אלוביץ' ישנן אחזקות משמעותיות בשוק התקשורת, והזיקה עימו עלולה לעורר חשש לניגוד עניינים, כפי שיפורט להלן.

2. נוכח הטענות האמורות, התבקשה היועצת המשפטית של משרד ראש הממשלה, גבי' שלומית ברנע-פרגו, לברר עימך האם אתה מצוי בקשר אישי עם מר שאול אלוביץ'. בתגובה, מסרה לנו גבי' ברנע-פרגו בשמך כי "לראש הממשלה יש קשרי ידידות עם מר שאול אלוביץ' מזה כ-20 שנה והם מקיימים קשרים חברתיים ביניהם". במענה לשאלותינו, מסרה לנו היועצת המשפטית של משרדך הבהרות נוספות, במסגרתן מסרת כי אתה נפגש עם מר אלוביץ' בתדירות של אחת לכמה חודשים עד שנה, וכי לא זכורות לך

נסיבות ההיכרות עימו. עוד ציינת בהקשר זה כי הפגישות הן בעלות אופי חברתי ומשתתפות בהן גם רעיותיכם, ובדרך כלל גם חברים נוספים, וכי אתה משוחח איתו לעיתים בנושאי השעה. לצד זאת, הבהרת כי אין ביניכם קשר כלכלי וכי לא קיבלת ממנו תרומות, כספים או הלוואות כלשהם.

3. מר אלוביץ' הוא בעל השליטה בחברת יורוקום אחזקות בע"מ (בשותפות עם אחיו מר יוסי אלוביץ', המחזיק בחלק קטן ממנה). חברת יורוקום תקשורת בע"מ מצויה בבעלות כמעט מלאה של חברה זו, ובאמצעות שרשרת של חברות נוספות המצויות בשליטתה המלאה, היא בעלת השליטה ב-"בזק", החברה הישראלית לתקשורת בע"מ (להלן – **חברת בזק**); מרבית המניות הנותרות מוחזקות בידי הציבור. חברת בזק הינה מונופול מוכרז בתחום התשתיות והטלפוניה. בשליטתן של חברת בזק ויורוקום תקשורת בע"מ מצויות החברות הבאות, אשר יחד עם חברת בזק יכוננו להלן **קבוצת בזק**:

א. די. בי. אס. שירותי לוויין בע"מ (להלן – **חברת יס**); מוחזקת במלואה על ידי חברת (בזק) – החברה היא אחת מבין שתי החברות המרכזיות הפועלות בתחום השידורים הרב ערוציים (לצד חברת הוט), ולה מעמד מרכזי בתחום זה.

ב. חברת פלאפון תקשורת בע"מ (להלן – **חברת פלאפון**); מוחזקת במלואה על ידי חברת (בזק) – החברה היא אחת מבין מספר חברות בודדות הפועלות בתחום הסלולר בישראל ומחזיקות בתשתית סלולרית. היא מחזיקה בנתח שוק לא מבוטל.

ג. חברת בזק בינלאומי 014 בע"מ (להלן – **בזק בינלאומי**); מוחזקת במלואה על ידי חברת (בזק) – החברה מספקת שירותי גישה לאינטרנט (בנפרד מהתשתיות), וכן פועלת בתחום השיחות הבינלאומיות. בתחום שירותי הגישה לאינטרנט מחזיקה בזק בינלאומי בנתח שוק לא מבוטל. בנוסף, מחזיקה בזק בינלאומי גם באתר האינטרנט 'וואלה', פורטל המספק בין היתר שירותי תוכן, חדשות ודואר אלקטרוני.

ד. חברת חלל תקשורת בע"מ (להלן – **חלל**); בשליטת יורוקום תקשורת המחזיקה כ- 64% מהמניות, המספקת שירותי תמסורת לוויינית, והיא החברה היחידה בישראל המספקת שירות מסוג "מקטע חלל".

4. בנוסף, יורוקום תקשורת היא בעלת השליטה גם בחברות יורוקום תקשורת דיגיטלית בע"מ, ויורוקום תקשורת סלולרית בע"מ – המספקות ציוד קצה בתחומי תקשורת שונים.

5. נוכח מצב הדברים המתואר לעיל, נקודת המוצא היא כי בינך ובין מר שאול אלוביץ' מתקיימים יחסי חברות, גם אם זו, כפי שציינת בפנינו, אינה חברות קרובה. על מנת

למנוע טענות בדבר חשש לניגוד עניינים, ומטעמים של נראות ציבורית, הודעת לנו כי אתה מוכן להימנע מלטפל בעניינים הנוגעים למר שאול אלוביץ' ולחברות שבשליטתו. להלן נתייחס בהרחבה להשלכות המעשיות של הדברים, בשים לב לסמכויות המצויות בדיך.

סמכויות שר התקשורת בקשר עם חברות מקבוצת בזק

6. סמכויותיך כשר התקשורת בקשר עם החברות האמורות לעיל ותחומי פעילותן היא ענפה ומקיפה. לעניין זה, רלוונטיים בעיקר חוק התקשורת (בזק ושידורים), התשמ"ב – 1982 (להלן – **חוק התקשורת**), פקודת הטלגרף האלחוטי [נוסח חדש], התשל"ב – 1972 (להלן – **פקודת הטלגרף**) וחוק הפצת שידורים באמצעות תחנות שידור ספרתיות, התשע"ב-2012 (להלן – **חוק הפצת שידורים**).

7. לעניין פעילותן של החברות בזק, בזק בינלאומי, פלאפון וחלל תקשורת (היינו, בתחום הטלקום) – סמכויותיך כשר התקשורת הן מגוונות ורחבות. בין היתר, הנך מוסמך להעניק רישיונות והיתרים, ולקבוע בהם תנאים; הרישיון מהווה כלי רגולטורי מרכזי שבאמצעותו נקבעות החובות המוטלות על גופי התקשורת, ובאמצעות מתן רישיונות חדשים או תיקון רישיונות קיימים ניתן להשפיע באופן ניכר על שוק התקשורת בכללותו. לצד זאת, הנך רשאי לקבוע תעריפים בעד שירותים שונים, וכן לתת הוראות בנושאים שונים (כגון, קישור גומלין), באופן שיש בו כדי להשפיע על פעילות החברות. בנוסף, הנך מוסמך לאשר העברת אמצעי שליטה באותן חברות ושינויים בבעלויות עליהן – סמכות שעשויה להיות לה אף השפעה אישית על בעלי השליטה.

8. לעניין פעילות יס, הנך מוסמך כשר התקשורת להעניק רישיון להפצת שידורים באמצעות לוויין (באישור המועצה לשידורי כבלים ולוויין), לקבוע מחירים בעד אספקת השידורים והשירותים, הקצאת אפיקים, ועוד. גם בהקשר זה, נתונה לך האפשרות להשפיע על מידת התחרות בתחום השידורים הרב ערוציים, כמו גם על החובות שיוטלו על בעלי הרישיון.

9. על כל אלה ניתן להוסיף את האפשרות לקדם תיקוני חקיקה, המסורה לאחריותו של שר התקשורת. האפשרות לקבוע את מדיניות משרד התקשורת ולהוביל גם תיקוני חקיקה מתאימים, מעניקה לך כשר התקשורת גמישות רבה בעיצוב כלל הסדרי הרגולציה הנוגעים לחברות בקבוצת בזק. לא למותר לציין כי העובדה שאתה ממלא גם את תפקיד ראש הממשלה, מעניקה לך למעשה יכולת השפעה גבוהה במיוחד בעיצוב הסדרי הרגולציה בתחום התקשורת גם לצורך קידום הליכי חקיקה.

10. עניין ספציפי הראוי לציון הוא עניינו של סעיף 4d לחוק התקשורת. הוראה זו מסמיכה את שר התקשורת, ביחד עם ראש הממשלה, לקבוע לגבי שירות תקשורת מסוים כי הוא

מהווה שירות חיוני. בפועל, קביעה כזו נעשתה אך ורק לגבי חברת בזק, בצו התקשורת (בזק ושידורים) (קביעת שירות חיוני שנותנת "בזק", החברה הישראלית לתקשורת בע"מ), תשנ"ז-1997, ובהתאם לתיקונים שנערכו בו מעת לעת. כפועל יוצא, נקבעו בצו הוראות ספציפיות בעניין השירותים שבזק תהא מחויבת להמשיך לספק ולא תהיה רשאית להפסיק, וכן בעניין זהות הגורמים שרשאים לשלוט בחברה. מכוח הצו האמור ניתן לשאול אלוביץ' ולאחיו היתר שליטה אישי, והחברה נדרשת לקבלת היתרים בסיטואציות מסוימות הנוגעות לזהות בעלי המניות בחברה. הסמכויות לפי סעיף זה מופעלות כיום על ידיך באופן עצמאי, ואולם נדרשת לגביהם חתימת שר התקשורת וחתימת ראש הממשלה גם יחד.

11. במאמר מוסגר, יוער כי ישנה רגולציה של משרד התקשורת גם ביחס לפעילות החברות העוסקות בייבוא ציוד תקשורת. יחד עם זאת, נושא זה מטופל באופן שוטף על ידי הדרג המקצועי וככלל, לא נדרשת לגביו מעורבות מיניסטריאלית, למעט בתיקוני חקיקה. ככל שהדברים יהיו רלוונטיים בהתייחס למהלכים ספציפיים הננקטים בהקשר זה, יהיה צורך לבחון האם לחברות מקבוצת ירוקום תקשורת יש מעמד מיוחד באותו עניין.

12. לא למותר לציין כי חלק מסמכויותיך כשר התקשורת בעניינים האמורים לעיל הואצלו לעובדי המשרד, ובראש ובראשונה למנכ"ל המשרד. רשימה עדכנית של הסמכויות שהואצלו מצויה אצל היועצת המשפטית של משרד התקשורת, ובכלל אלה ניתן למצוא כי בסמכות המנכ"ל מצויות גם סמכויות ליבה מבחינת הרגולציה של המשרד. יחד עם זאת, ניתן להניח כי המעורבות שלך כשר התקשורת בהחלטות אלה גוברת ככל שמדובר בהכרעות מדיניות חשובות יותר.

חשש לניגוד עניינים – ניתוח משפטי

13. באופן כללי, שוק התקשורת – הן בתחום הטלקום והן בתחום השידורים – מתאפיין בריכוזיות מובנית, ובכל אחד מתחומי הפעילות הרלוונטיים ניתן למצוא מספר מצומצם ביותר של גופי תקשורת – לעיתים שניים בלבד או שלושה. בנוסף, בתחומי הפעילות הללו יש לרגולציה השפעה יוצאת דופן על רווחיות החברות, ובמסגרת השיקולים הנשקלים בהחלטות מדיניות כבדות משקל - לא ניתן להתעלם מן ההשפעות שתהיינה למדיניות הצפויה על הרווחיות של כל אחת מהחברות. ניתן לומר בזירות כי השפעתו של שר התקשורת על חברות אלו כרגולטור היא משמעותית ביותר.

14. כפי שצוין לעיל, הקשר שלך אל קבוצת בזק הוא בהיותך חבר של בעל השליטה בקבוצה. מטבע הדברים, קשרי חברות של עובד ציבור עשויים לעורר חשש לניגוד עניינים, אך השלכות הדברים משתנות מעניין לעניין לפי הנסיבות. לעניין זה, יש משמעות לאופי הקשר האישי, כמו גם לטיבן של הסמכויות והתפקידים הנתונים לאותו עובד הציבור.

15. נוכח האמור לעיל בדבר ההשפעה הרבה שיש לשר התקשורת כרגולטור מיניסטריאלי בתחום התקשורת, והמספר המצומצם של החברות במרבית תחומי הפעילות האמורים לעיל, מוסכם עליך כי נקודת המוצא היא -- שעל מנת למנוע טענות בדבר ניגוד עניינים ומחמת הנראות הציבורית -- שעליך להימנע מלטפל בעניינים הנוגעים לקבוצת בזק, ובעניינים אחרים שיכולים להשפיע עליה. בהקשר זה יש אף משמעות לכך שלהחלטות העומדות על הפרק יש השפעה משמעותית ביותר על קבוצת בזק ועל האינטרסים העסקיים של בעלי השליטה בה.

16. נוכח האופי הריכוזי של שוק התקשורת, מלבד החלטות הנוגעות לקבוצה עצמה, עשויות להיות החלטות רבות אחרות, ובהן גם החלטות על התחום בכללותו או החלטות אחרות, שיש בהן השפעה עקיפה על קבוצת בזק. בהקשר זה, אחד השיקולים המשמעותיים הוא מידת התחרות באותו תחום, וזאת בפרט על רקע העובדה שעידוד התחרות מהווה מטרה מרכזית שלאורה נדרש שר התקשורת לגבש את מדיניות המשרד. כפי שהובהר לעיל, ישנם תחומים שבהם מתקיים מעין דואופול - קבוצת בזק מצויה בתחרות בעיקר מול חברת הוט; תחום התשתית הקווית והטלפוניה ניחת אף הוגדר כמונופול של בזק, כאמור לעיל, וגם בו המתחרה העיקרית היא חברת הוט; בתחומים אחרים מתקיימת תחרות גם מול חברות נוספות.

17. ניסיון העבר מלמד כי בשקילת צעדי רגולציה הננקטים במשרד התקשורת לצורך עידוד התחרות, מידת הרווחיות של החברות הפועלות באותו התחום מונחת על כף המאזניים לאורך כל התהליך. במקרים מסוימים, במסגרת ההכרעה על טיבה המדויק של הרגולציה (כגון, בהחלטות על תעריפים) מידת הפגיעה ברווחיות החברות ויכולתן להמשיך לתפקד בסביבה העסקית עומדת לבחינה מדוקדקת וספציפית. הרגולטור נבחן במידה רבה לפי האיזון שהוא נוקט בין הצורך לפתוח את השוק ולנגוס ברווחיות של גופי התקשורת, לבין הצורך לשמור על רמת רווח סבירה וריאלית לצורך המשך קיומם של גופי התקשורת.

18. מטבע הדברים, התחומים שבהם עשויה להידרש מעורבות גדולה יותר של שר התקשורת ומהלכים רגולטוריים משמעותיים לעידוד התחרות, הם דווקא אלו שבהם התחרות היא מוגבלת ומספר השחקנים בשוק מצומצם. התחומים שבהם השחקנים הדומיננטיים בשוק הם מקבוצת בזק ומקבוצת הוט בלבד, הם תחומים רגישים שבהם נדרש משרד התקשורת לטפל ולהביא לעידוד התחרות.

19. על רקע דברים אלו, כאשר לשר התקשורת יש זיקה לבעל השליטה באחד מגופי התקשורת, ומדובר באחד מבעלי השליטה בקבוצה המשתייכת לאותו מעגל מצומצם של שני מתחרים בלבד, ניגוד העניינים עשוי להיות מובהק. המהלכים הרגולטוריים העיקריים בתחום זה יכוונו לעידוד התחרות, באופן שיש בו כדי להשפיע משמעותית על האינטרסים של בעל השליטה. במקרה כזה, קשה להשתחרר מן המסקנה המתבקשת, שניגוד העניינים אינו מתייחס רק להחלטות הנוגעות לחברה עצמה, אלא אף להחלטות

רגולציה כלליות, ואף להחלטות אחרות שיש בהן כדי להשפיע מהותית על החברה המתחרה. למעשה, ניגוד העניינים בתחומים אלה משתרע על כל תחום הפעילות שבו מתקיים אותו דואופול.

20. על רקע שיקולים אלה, הוסכם במסגרת שיח משותף שהתקיים עם נציגך בנושא, כי שתי מסקנות מתבקשות בקשר עם הזיקה שלך לקבוצת בזק: (א) כשר התקשורת, עליך להימנע מלטפל בעניינים הנוגעים לחברות מקבוצת בזק ובעניינים המשפיעים עליהן באופן מהותי; (ב) כשר התקשורת, עליך להימנע מלטפל בתחומים שבהם בזק מהווה מונופול, או בתחומים שבהם היא עומדת בתחרות בלעדית (או כמעט בלעדית) עם חברה אחרת מקבוצת הוט – ויש להעביר את הסמכויות בעניין זה לשר אחר.

21. על מנת להבהיר את השלכות הדברים, ננתח את ההשלכות של קביעה זו בהתייחס לתחומי הפעילות הרלוונטיים:

22. **תשתית קווית וטלפוניה ניידת - חברת בזק:** בתחום התשתית הקווית והטלפוניה הניידת, בזק היא בעלת מונופול מוכרז. כאמור לעיל, אחת המטרות הברורות העומדות ביסוד החלטות המדיניות בנושא זה (ולעיתים רבות בשוק התקשורת בכלל) היא השאיפה למקסם את התחרות, חרף הריכוזיות המובנית.

23. בהיבטים הנוגעים לחברת בזק באופן ספציפי, יהיה עליך להימנע מלטפל בהחלטות הנסובות על חברת בזק בעצמה, ובכלל זה: הסדרת השוק הסיטונאי על גבי תשתית בזק, עריכת שינויים במשטר התעריפים של בזק, קביעת מנגנון צמצום מרווחים קמעונאיים, אפשרות השיווק של בנדל הפוך (חבילת שירותים הכוללת תשתית + גישה לאינטרנט), הסדרה של פריסת התשתית וכן בביטול ההפרדה המבנית.

24. לצד זאת, כאמור לעיל, לא מן הנמנע שגם החלטות בנוגע לחברת הוט, המתחרה העיקרית של בזק, יעוררו חשש לניגוד עניינים, אם מדובר בהחלטות שיש להן השפעה משמעותית על מידת הרווחיות או על יכולת התחרות של הוט, ואגב כך השפעתן העקיפה על קבוצת בזק היא מובהקת. כך למשל, ניגוד עניינים עשוי להתעורר גם בהחלטות ובמהלכים הנוגעים להחלת השוק הסיטונאי על חברת הוט, וגם בהחלטות בסוגיית הפריסה האוניברסלית של הוט. בה במידה, יהיה צורך לבחון באותה אמת מידה החלטות הנוגעות באופן יסודי לאפשרות התחרות מצד חברת IBC, העשויה להוות מתחרה פוטנציאלי.

25. בהתאם לאמור לעיל, כיוון שמדובר בתחום שבו פועלות כמעט אך ורק בזק והוט, והמשרד מצוי בעיצומם של מהלכים לעידוד התחרות, המסקנה המתבקשת היא כי עליך להימנע מלטפל בתחום התשתית הקווית והטלפוניה הניידת בכללותו. הדעת נותנת כי המגבלות האמורות לעיל עלולות ממילא לכסות חלק גדול מתחום התשתית הקווית והטלפוניה הניידת, או אף את מרביתו, ומכל מקום נוכח המרכזיות של שיקולי התחרות ברגולציה בתחום זה – יש לראות בניגוד העניינים בתחום זה ניגוד עניינים תדיר.

המסקנה המתבקשת היא כי יש להעביר את הסמכויות הנתונות לך בתחום התשתית הקווית והטלפונית הנייחת לידי שר אחר, בהתאם לכלל 7(ב)(1)(א).

26. **פלטפורמות השידורים הרב ערוציים – חברת יס**: בתחום זה שולטות שתי חברות באופן כמעט בלעדי – חברת יס וחברת הוט, המספקות לציבור המנויים שלהן שידורי טלוויזיה רב ערוצית; כאמור לעיל, מדובר במעין דואופול, בכל הנוגע לשירות של הפלטפורמה הרב ערוצית, המסופק נכון להיום בעיקר על ידי שתי החברות האלו. לצד זאת, מובן כי במסגרת הרגולציה בתחום השידורים נכללים גם היבטים אחרים, כגון הרגולציה על ספקי התוכן, ובעיקר הרגולציה ביחס לערוצים המסחריים ולערוצים הייעודיים – כל אלו כפופים לרגולציה נפרדת. בנוסף, ניתן להזכיר גם את ההתפתחות הטכנולוגית, המאפשרת לחברות נוספות – ישראליות וזרות – להציע תוכן טלוויזיוני, כשירות העומד בפני עצמו על בסיס התשתית הקיימת של רשת האינטרנט, לעיתים אף במתכונת של שירות טלוויזיוני רב ערוצי – שירות שנכון להיום אינו מפקח על ידי המשרד. שירות נוסף הוא שירות עידן פלוס, הניתן על גבי פלטפורמת DTT (מכוח חוק הפצת שידורים), ומאפשר צפייה בטלוויזיה בערוצים מסוימים בחינם. לצורך בחינת הרגולציה בנושא השידורים המסחריים מינית בתקופה האחרונה ועדה בראשות מנכ"ל משרד (ועדת פילבר). מכל אלה עולה כי תחום השידורים בכללותו אינו מתמצה בנושא השידורים הרב ערוציים, שבו פועלות הוט ויס כשחקניות בלעדיות, וניתן לראות את הנושא כתת תחום המשיק להיבטים אחרים של תחום השידורים באופן כללי.

27. בתחום השידורים המסחריים באופן כללי, משרד התקשורת עשוי להידרש בתקופה הקרובה לצעדים רגולטוריים שתכליתם היא עידוד התחרות בנושא זה (לרבות אלו שכבר פורסמו ב"דוח כיוונים ומגמות ביניים" במסגרת עבודת ועדת פילבר). נושאים הנוגעים באופן מיוחד לפלטפורמות השידורים הרב ערוציים, עשויים להשפיע מהותית על האינטרסים המסחריים של יס, ומטעם זה יהיה עליך להימנע מלטפל בעניינים אלה.

28. בכלל זה, עליך להימנע מלקבל החלטה באשר לאימוץ וליישום של המלצות ועדת פילבר העוסקות בדרישות הרגולטוריות מהוט ויס וביחס לדרישות מגופי שידור מתחרים עתידיים. ועדת פילבר עוסקת גם בנושא הסדרת השידורים האודיו ויזואליים על גבי רשת האינטרנט, אשר אינם מוסדרים בחקיקה נכון להיום. בהקשר זה – אתר וואלה, המוחזק גם הוא בידי קבוצת בזק, עשוי להיות מושפע מההחלטה על גבולות ההסדרה בעניין השידורים האודיו ויזואליים. כיוון שכך, עליך להימנע מלטפל באופן ספציפי גם בנושא זה.

29. כאמור לעיל, ישנם נושאים אחרים – כגון הרגולציה על הערוצים המסחריים והערוצים הייעודיים – שבהם אין קשר הכרחי לענייניהן של הוט ושל יס. גם בנושאים אלה, עשויה להיות השקה משמעותית לנושא פלטפורמת השידורים הרב ערוציים, ויש לבחון את הדברים לגופם לפי העניין. שאלות מסוג זה עשויות להתעורר בקשר עם סוגיות שנדונות

או עשויות להידון בוועדת פילבר, כגון החובה המוטלת חברות הכבלים והלוויין לשדר את הערוצים המסחריים בפלטפורמה שהם משווקים, בעלויות צולבות בין בעלי זיכיון ורישיון לשידורי טלוויזיה לפי חוק הרשות השניה לבין בעלי רישיון לשידורי כבלים ולוויין, הקצאת אפיקים וכדומה.

30. בשלב זה, הובהר כי אינך מעורב ולא היית מעורב בדיונים הפנימיים של הוועדה ובגיבוש ההמלצות. אשר על כן, לכשתתגבשנה המסקנות הסופיות של הוועדה, ניתן יהיה לבחון ביתר פירוט באילו נושאים עליך להימנע ומתעורר הצורך להעביר את הסמכות לעסוק בעניינים לשר אחר, והאם תוכל לאמץ חלקים מתוך המלצות הוועדה שאינן נוגעות ליס והוט.

31. לצד העניינים הנדונים בוועדת פילבר, ניתן למנות סוגיות נוספות שיש להן השפעה ספציפית על פלטפורמות השידורים הרב ערוציים. ניתן למנות לעניין זה את מהלך השימוע המתגבש בתקופה האחרונה לעניין קביעת דמי מעבר של בעלי רישיונות מיוחדים על ידי בעל הרישיון לשידורי לוויין, יס. לעניין זה יש השפעה ישירה על יס, ויהיה עליך להימנע מלהיות מעורב בו.

32. עוד הובהר כי בתקופה זו נבחן תיקון לחוק הפצת שידורים, אשר נועד להרחיב את מערך השידורים המופצים על גבי פלטפורמת DTT (עידן פלוס), ולהביא להפצת שידורי מערך זה על גבי האינטרנט. המהלכים בתחום זה נועדו לחזק את האלטרנטיבות להוט וליס, על מנת להגביר את התחרותיות בתחום. מטעם זה, עליך להימנע מלטפל גם בהצעת החוק האמורה, שעשויה להשפיע על התחרותיות בענף שנשלט כיום על ידי יס והוט.

33. הלכה למעשה, יהיה עליך להימנע ממעורבות בכל נושא הנוגע לפלטפורמות השידורים הרב ערוציים (יס והוט ומתחריהן), וכן בכל נושא אחר בתחום השידורים שיש לו השפעה מהותית על יס והוט, או על תחום השידורים הרב ערוציים כשלעצמו.

34. **תחום הסלולר – חברת פלאפון:** כפי שתואר לעיל, חברת פלאפון היא אחת ממספר חברות בודדות בתחום המפעילות תשתית סלולרית, והיא מחזיקה בנתח שוק לא מבוטל, לצד ארבע חברות נוספות בלבד המחזיקות ברישיון דומה (רישיון כללי רט"ן). לא מן הנמנע ששינויים עתידיים במצב השוק יצריכו שינויי מדיניות משמעותיים שאותם יהיה צורך לבחון בהמשך בהתאם לעקרונות האמורים כאן.

35. מכל מקום, בהתאם לאמור לעיל, יהיה עליך להימנע מלטפל בהחלטות הנוגעות לחברת פלאפון באופן ישיר. ככל שיתעורר צורך לשקול בעתיד אם לנקוט במהלכי מדיניות שמשפיעים באופן ניכר על התחרות בתחום הסלולר, או שיעמדו על הפרק החלטות אחרות שעשויה להיות להן השפעה מהותית על פלאפון, היועצת המשפטית של משרד התקשורת תעדכן את הח"מ אודות שינוי הנסיבות והאפשרויות העומדות על הפרק.

36. **תחום השיחות הבינלאומיות ותחום שירותי הגישה לאינטרנט – בזק בינלאומי:** בתחומים אלה פועלים מספר רב יותר של בעלי רישיון (למעלה מ-10 מפעילים בינלאומיים, ולמעלה מ-45 ספקי גישה לאינטרנט). יחד עם זאת, לבזק בינלאומי נתח שוק נכבד בתחומים אלה. ממשרד התקשורת נמסר לנו כי עלתה האפשרות להתחיל במהלכים רגולטוריים בקשר עם אופן האספקה של שירותי מב"ל (מפעילים בינלאומיים), אך אפשרות זו אינה מקודמת בעת הזו. ככל שיתגבשו מהלכים ברורים יותר בהקשר זה, יהיה צורך לבחון בהתייעצות עם הח"מ האם גלומה בהם השפעה על בזק בינלאומי. מכל מקום, עליך להימנע מלטפל בעניינים הנוגעים לבזק בינלאומי באופן ישיר, ובכל עניין אחר שיש לו השפעה מהותית עליה.

37. **תמסורת לווינית – חלל תקשורת:** שירותי התמסורת הלוויינית מהווים גם הם שירות בזק שהפעלתו טעונה רישיון לפי חוק התקשורת. בתחום זה פועלות מספר חברות ולא ידוע לנו על שאלות מדיניות מיוחדות שמתעוררות בהסדרת פעילותן לפי חוק זה. לצד זאת, שירות ספציפי שאותו מעניקה חלל תקשורת הוא שירות מסוג "מקטע חלל", המהווה גם הוא שירות בזק הטעון רישיון. כיוון שחלל תקשורת היא החברה הישראלית היחידה המספקת שירותים אלה, ובקשר עם טעמים מיוחדים שהתעוררו בהקשר זה, נקבעו ברישיונה לאחרונה תנאים שונים להבטחת השירות שהיא מעניקה וכן תנאים הנוגעים לזהות בעלי העניין בחברה. בהקשר זה, יובהר כי עליך להימנע מלטפל בהחלטות הנוגעות לרישיונותיה של חלל תקשורת. כמו כן, לנוכח האופי הבלעדי של השירותים שהיא מעניקה במקטע חלל – עליך להימנע מלטפל בנושא זה באופן כללי.

סיכום

38. לאחר שהוצגו בפניך השיקולים האמורים לעיל, הוסכם בתיאום איתך כי תימנע מלטפל בעניינים הבאים:

- א. עניינים הנוגעים למר אלוביץ, חברת יורוקום אחזקות בע"מ והחברות שבאחזקתם (להלן – קבוצת בזק);
- ב. עניינים המשפיעים באופן מהותי על אחת מן החברות בקבוצת בזק; בכלל אלה, ייכללו –
  - (1) הפעלת סמכויות בתחומים שבהם חברה מקבוצת בזק מהווה מונופול, או עומדת בתחרות בלעדית (או כמעט בלעדית) עם חברה אחרת: ובכלל כך –
    - א) אסדרת תחום התשתית הקווית הנייחת ושירותי הטלפוניה הנייחת;
    - ב) אסדרת השידורים הרב ערוציים.
  - (2) הפעלת סמכויות בקשר עם צו התקשורת (בזק ושידורים) (קביעת שירות חיוני שנותנת "בזק", החברה הישראלית לתקשורת בע"מ), התשנ"ז – 1997.

39. בהתאם לאמור לעיל, יש להעביר לשר אחר את סמכויותיך באותם עניינים. בכל מקרה שבו תהיה מנוע מלטפל, והמשרד יידרש להפעיל סמכות מיניסטרילית שלא הועברה לשר אחר, יהיה צורך לפנות אל הח"מ לקבלת הנחיות פרטניות.

40. כמו כן, הוסכם כי תימנע בשלב זה מליטול חלק ומלהיות מעורב בעבודה השוטפת של ועדת פילבר, וכי תיערך התייעצות עם הח"מ בשלב שבו תידרש להחליט על אימוץ ההמלצות ויישומן, על מנת להכריע אילו נושאים יועברו לטיפולו של שר אחר, בהתאם לסיכום האמור לעיל.

41. בנוגע לתחומי הסלולר, השיחות הבינלאומיות והגישה לאינטרנט – הוסכם כי הטיפול בנושאים אלו יימשך כסדרו, ואולם תימנע מלטפל בהחלטות הנוגעות באופן ישיר לחברת פלאפון או לבזק בינלאומי ובהחלטות שיש להן השפעה מהותית עליהן. ככל שיתעורר הצורך במהלכים רגולטורים בתחום הסלולר או בתחום השיחות הבינלאומיות, או מהלכים אחרים שעשויה להיות להם השפעה על קבוצת בזק, יהיה צורך לפנות אל הח"מ על מנת לברר האם השתתפות שלך באותם מהלכים מעוררת חשש לניגוד עניינים. בנוסף, עליך להימנע מלטפל ברישיון לשירות מסוג מקטע חלל, ובעניינים אחרים הנוגעים לחלל תקשורת באופן ספציפי.

42. הנושאים שבהם תוכל לפעול ללא כל מגבלה הם בתחום הסדרת פעילותם של הערוצים המסחריים לפי חוק הרשות השניה והערוצים הייעודיים לפי חוק התקשורת (ככל שהם אינם נוגעים לתחום השידורים הרב ערוציים), בתחום שידורי הרדיו לפי חוק הרשות השניה, וכן בעניין רשות השידור ותאגיד השידור הציבורי, ובתחום הדואר – כל אלו אינם נוגעים לענייניה של חברת בזק.

בברכה,

אביחי מנדלבליט

העתק: יוסף שפירא, מבקר המדינה

דינה זילבר, משנה ליועץ המשפטי לממשלה (ייעוץ)

שלמה פילבר, מנכ"ל משרד התקשורת

שלומית ברנע פרגו, היועצת המשפטית, משרד ראש הממשלה

דנה נויפלד, היועצת המשפטית למשרד התקשורת